

Boekverslag Scholieren.com

Het lelietheater door Lulu Wang

Jago van den Akker

Titel: Het Lelietheater.

Auteur: Lulu Wang

Uitgever: Vassallucci

Jaar van uitgave: 1e druk: 1997

TITEL.

De titel is makkelijk uit te leggen: de titel "Het Lelietheater" slaat op het meertje wat zich achter het strafkamp bevindt. Lian vertelt daar haar opgedane kennis aan de krekels en kikkers van Het Lelietheater. Ze zag de dieren als een publiek dat vol belangstelling naar haar redevoeringen over de Chinese Geschiedenis luisterde.

Win

een weekend Breda met 3 vrienden en...

ontdek de leukste studentenstad van het zuiden!

KLIK HIER →

OPEN DAG 7 november a.s.

Aangeboden door:

NHTV internationaal hoger onderwijs Breda

een weekend Breda met 3 vrienden en...
Ontdek de leukste stad van het zuiden!
Aangeboden door: NHTV Internationaal hoger onderwijs Breda
OPEN DAG 7 november a.s.

scholieren
.com

Ik vind het zelf een mooie titel: het Lelietheater is voor Lian een plek waar ze zich van al haar zorgen kan ontdoen, ze heeft er een plekje voor haarzelf. De titel klinkt ook mysterieus en dat vind ik ook wel wat hebben.

MOTTO.

De zee
van droefenis
strekt zich uit
tot in het oneindige

Maar
keer u om:
aan uw voeten
ligt de heilige kust
Boedhistische spreuk.

Elk nieuw hoofdstuk begint ook met een nieuw motto, het motto hierboven is van het boek, maar ook van het eerste hoofdstuk. De andere zijn:

2. In de hemel als een biyi-vogel elk een vleugel en een oog
eenzelfde ritme en eenzelfde doel
Twee lianli-takken hier op aarde
ontsproten aan een wortel
Bai Juyi, anno 807

4. Zelfs een kaars
draagt een vurig hart
en druppelt rode parels
voordat het afscheid u omhelst
Du Mu, negende eeuw.

3. Als ze zich omdraait en lacht
springen de dahlia's uit hun knoppen Waar ze ruisend voorbijgaat,
schieten de leliën hoog

THEMA

Het thema, beter thema's van het boek zijn:

- Moeder – dochterrelatie: Lian probeert zich continu in te leven in de gedachten van haar moeder: Waarom doet ze dit? Hoe komt dat?
- Vriendschap: de onmogelijke vriendschap tussen Lian en Kim.
- Een jeugd in China: Je maakt het leven van een 13 jarig meisje uit China mee.

VERBAND TITEL, THEMA EN MOTTO.

Men moet weten dat het hele verhaal eigenlijk één groot tragisch drama is. De pijn en droefenis drijven de personen in het boek telkens bijna over de rand, maar toch zien ze door alle ellende heen toch telkens weer ergens een sprankje hoop waar ze zich aan vast klampen. Maar helaas resulteert de hoop haast elke keer weer in een teleurstelling: bijvoorbeeld toen Lian dacht Kim van het gepest af te helpen door haar Leerling van de Drie Deugden, de hoogste eer voor een leerling, te laten worden, maar zelfs deze daad kon de klas er niet toe zetten om ook maar iets positiefs over Kim te zeggen.

Ik denk dat droefenis en leed het verband zijn tussen het motto, de titel en het thema. In het motto komt het naar letterlijk naar voren. In de titel is het te vinden als je zegt dat Lian troost zocht in haar “Lelietheater”. In het thema komt het terug in de vriendschap tussen Lian en Kim: alles wat ze ook proberen om Kim’s imago op school te verbeteren eindigt met het tegenovergestelde. De auteur wil ons ook vertellen hoe het is om in China opgegroeid te zijn, wat voor ellende zich er heeft afgespeeld etc.

SAMENVATTING.

Deel 1: 1972: Beschrijving Kamptijd.

De ouders zijn intellectuelen en wegens de Culturele Revolutie naar straf- of heropvoedingskampen gestuurd omdat de regering ze als een bedreiging voor de proletarische gedachte zag. De kinderen worden dan gescheiden van hun ouders en in een soort tehuis gestopt. Voor Lian wordt op een gegeven moment een uitzondering gemaakt omdat ze aan een huidziekte lijdt, vitiligo. De vlekken op haar lichaam worden steeds erger en haar moeder weet het zo te regelen dat ze mee naar het strafkamp mag. Lian is zo blij dat ze bij moeder is, dat het haar in het begin niet zo uitmaakt in wat voor een omgeving ze terecht komt. Eenmaal in het kamp is zij vrijgesteld van arbeid terwijl alle andere gevangenen op het land moeten werken. Ze krijgt er slecht te eten, maar soms krijgt ze van de koks wel eens wat extra's uit de keuken. Om niet te ver achter te raken op school krijgt ze privé-les van enkele gevangenen. De meeste gevangenen zijn professoren aan universiteiten dus het is voor haar in het begin erg wennen aan de volwassen omgeving om haar heen. In een van de vrije weekenden komt Kim met haar moeder stiekem langs, want Lian en haar moeder mogen geen bezoek meer ontvangen. Kim’s moeder heeft een oud recept om de vitiligo van Lian te genezen.

Later in het boek blijkt dit ook geholpen te hebben. Geschiedenis krijgt ze van Qin. Qin werkt in de molen en Lian komt daar ook delen van de dag werken. Qin doet het zwaarste en meeste werk en intussen vertelt hij haar lessen geschiedenis. Door het geluid van de machines in de molen hoeft hij ook niet bang te zijn dat anderen horen wat hij haar vertelt. In het China van die tijd was het namelijk een goede daad om bekenden te verklikken als zij iets deden dat de staat verbood. Lian wil al de lessen die ze van Qin leert ergens kwijt en gaat daarom vaak naar het meertje achter de slaapzalen. Ze noemt het daar het Lelietheater en verteld haar verhalen aan de kikkers, vissen en krekels. Later komt ze in contact met oom Kannibaal. Het is een dikke man. Ze worden goede vrienden en aan hem kan ze ook al haar verhalen kwijt en hij gaat ook vaak met haar mee naar het Lelietheater.

Deel 2: 1971: Vriendschap tussen Lian en Kim.

Dit is het jaar voor ze naar het strafkamp wordt gestuurd. Lian gaat voor het eerst naar de middelbare school. Ze komt in een klas met kinderen uit alle klassen. Er is een meisje uit de derde klasse in haar klas dat al vanaf de eerste dag gepest wordt, Kim. Lian krijgt erg medelijden met haar en na een paar weken probeert ze vriendschap met Kim te sluiten. Lian's vader wordt naar een strafkamp gestuurd en Lian gaat voor een tijdje naar haar grootouders in een heel klein provinciestadje. Ze begint haar vader en moeder erg te missen. Wanneer ze weer thuis is probeert ze Kim weer te helpen. Misschien dat Kim minder wordt gepest als ze tot Leerling van de drie Deugden werd benoemd. Daarvoor moest je

1 proletarische gevoelens koesteren

2 hoge cijfers halen voor alle toetsen.

3 goede sportprestaties leveren en gezond zijn.

Kim en Lian gaan voortaan iedere ochtend samen trimmen. Kim blijkt een hele goede conditie te bezitten. De herfstspelen komen. Kim wordt eerste bij het granaatwerpen en verbetert bij het meest favoriete en belangrijkste onderdeel, de 1500-meter, zelfs het schoolrecord. Kim en Lian zijn vreselijk blij, maar de klas blijft Kim pesten. Lian komt steeds vaker bij Kim thuis in de modderbuurt, de buurt waar de derdeklassers wonen. Kim's zusje, Jiening, wordt thuis erg voorgetrokken. Ze hoeft thuis nooit mee te helpen terwijl Kim de hele dag bezig is. Kim komt ook bij Lian thuis, ze maken samen huiswerk en proberen om Kim's schoolprestaties wat te verbeteren zodat de klas haar daar ook niet meer mee kan pesten. Kim loopt erg achter en snapt er helemaal niets van, maar na verloop van tijd haalt ze niet meer voor iedere toets een onvoldoende. Dan wordt de moeder van Lian ook naar een strafkamp gestuurd en moet Lian naar een opvanghuis. Ze vindt het er vreselijk. Ze sluit vriendschap met een aantal jongens. Ze wordt ziek en krijgt witte vlekken over haar lichaam. De mensen van het opvanghuis doen er niets aan en dan gaat ze maar in haar eentje naar het ziekenhuis. Ze constateren dat het vitiligo is. Het worden steeds meer vlekken en dan hoort moeder ervan en dan mag ze mee naar het strafkamp.

Deel 3: 1973 en deel 4: 1974: De jaren na het strafkamp

Wanneer ze uit het strafkamp komt gaat ze weer naar haar oude school. Daar blijkt dat ze in het strafkamp heel andere dingen geleerd had dan de anderen op school dus ze liep achter. Samen met Kim gaan ze weer iedere ochtend trimmen en samen huiswerk maken. De vlekken van Lian zijn genezen. In de proefwerkperiode halen Lian én Kim hele goede cijfers, maar het gepest op Kim blijft doorgaan. Kim komt een tijdje niet meer op school omdat ze gaat werken. Dat wil zeggen: luciferdoosjes in elkaar lijmen of ijzer verzamelen op de vuilnisbelt. Lian weet Kim toch over te halen weer naar school te komen. Lian gaat Kim nu helpen bij haar werkjes. Ze komt er achter dat Kim zelfs door de kleine kinderen uit de modderbuurt wordt gepest. Dan moet de klas twee weken naar het platteland om daar stage te lopen. Dat is door de regering verplicht. Ze kunnen er punten mee halen. Wie het snelste en het beste is ontvangt de meeste punten. Dat blijkt Kim te zijn. Ze krijgt van de lerares iedere avond complimentjes en het gepest houdt even op. Maar toen ze weer thuis waren begon het gepest gewoon weer opnieuw. Kim kon nu eindelijk met het door haar werkjes gespaarde geld de blouse kopen die ze zo graag wilde hebben, maar toen ze ermee op school kwam werd ze helemaal uitgelachen. Ze had geen blouse, maar een regenjas gekocht. Dit werd haar teveel en ze komt niet meer naar school. Wanneer Lian haar gaat opzoeken doet ze heel naar. Dan begint de Huangshuai Beweging, de regering heeft besloten dat de leraren alleen maar verkeerde dingen aan de leerlingen leren. Leerlingen moesten geen natuurkundige formules leren, ze moesten alleen nog de citaten uit het rode boekje te leren, zo werden ze goede proletariërs. De leerlingen worden opgeroepen hun leraren te vernederen en te mishandelen. Later hoort Lian dat Kim bij een jeugdbende uit de modderbuurt zit. Iedereen kijkt nu tegen haar op. Ze wordt het vriendinnetje van de bendeleider en ze heeft iedere keer nieuwe kleren van de laatste mode. De Huangshuai Beweging gaat over. Lian bezoekt oom Kannibaal nog een tijdje heel vaak. Dan krijgen ze ruzie en gaat ze er nooit meer heen. Kim komt weer terug op school. Ze wordt door haar klasgenoten niet meer gepest, ze zijn allemaal bang voor haar. De school gaat een kamp organiseren. De klassen gaan voor een week naar een onbewoond eilandje. De kamers worden verdeeld en Kim mag bij niemand op de kamer. Ze gaan op weg met het pondje. Op het eiland aangekomen krijgt Kim een eigen kamer. Een berghok. Maar elke avond valt om halftien de stroom uit. Na een paar dagen is het pond kapot en is de benzine weg. Alles zit tegen. Het wordt Lian duidelijk dat Kim dit allemaal doet uit wraak. Ze durft het eerst niet tegen de rector te zeggen. Ze doet het toch wanneer iedereen bijna uitgehongerd is. Ze gaat Kim zoeken. Ze loopt op haar gevoel door het moeras. Ze vindt Kim. Dan valt Lian bijna in het moeras maar Kim redt haar. Lian vraagt aan Kim waarom ze alles saboteert. Kim wil wraak op hen allemaal. Lian vraagt haar het voor haar niet te doen. Kim is van plan het houten gebouw waar ze in logeren

in brand te steken. Kim wil voor Lian wel een uitzondering maken. Ze pakt een mes en Lian vlucht. Ze begrijpt nu dat haar vriendin is veranderd. De volgende dag komt er hulp. De politie gaat Kim zoeken en laat het heuveltje waar Kim zich schuil houdt opblazen.

(Bewerking van de samenvatting van Games Blond.)

TIJD.

De beschreven tijd in het boek is vier jaar, 1971 t/m 1974. In deze tijd was de Culturele Revolutie in China op haar hoogtepunt gekomen: alle intellectuelen werden in heropvoedingskampen gestopt om “zuivere arbeiders” te worden. Overall schoten nieuwe bewegingen uit de grond zogenaamd om Mao de Grote te dienen, in werkelijkheid wilden de leiders hun eigen vijanden opruimen en terroriseerden ze de buurt. Al met al geen leuke tijd en we beleven deze tijd door de ogen van Lian, een 12 / 13 jarig meisje aan het begin van het boek. Het boek bestaat uit 4 grote delen, elk deel is een jaar. Het verhaal wordt grotendeels chronologisch verteld, maar deel 2 is een stuk wat zich voor deel 1 afspeelt, dit is de enige keer dat de chronologie wordt onderbroken. Het verhaal loopt dus: 1. 1972, 2. 1971, 3. 1973, 4. 1974.

RUIMTE.

In elk deel zijn er telkens een paar decors waar de meeste gebeurtenissen zich afspelen:

In deel 1 is dit het heropvoedingskamp, in deel 2 zijn dat: het huis van Lian, de modderhuisbuurt en de school, in deel 3 zijn dat: het huis van Lian, de modderhuisbuurt en de school en in deel vier: het huis van Lian, de modderhuisbuurt en het schoolkamp.

De beschrijving van de ruimte heeft zeker een bijdrage aan de sfeer. Het boek is erg droevig en de ruimtes in het boek zijn vaak ook niet de gezelligste, dus draagt het bij aan de sfeer in het boek.

VERTELTECHNIEK.

Het boek is in de hij-vorm geschreven. Het hele verhaal maken we mee door de ogen van Lian. We komen wel de gedachten van Lian te weten, maar van de rest krijgen we alleen beschrijvingen van hoe Lian ze ziet.

Het verhaal is personaal geschreven er is geen sprake van een verteller.

PERSONAGES.

Lian.

Lian begint het boek als 12 / 13 jarig meisje van de eerste en de hoogste kaste, ze groeit door in het boek. Ze is slim en intelligent, haalt goede cijfers en heeft geen problemen met de klas, ze hoort alleen niet echt bij een "groep" in de klas. De andere eerste-kastemeisjes accepteren Lian wel als een van hen, maar Lian ziet ze niet als vriendinnen. Later in het boek sluit ze vriendschap met Kim.

Ze is lang en dun en heeft donker haar. Ze is bepaald niet onaantrekkelijk, maar helaas gooit de huidziekte vitiligo roet in het eten: ze komt onder de lelijke witte vlekken te zitten (later in het boek gaat de vitiligo wel weer weg).

Ze is het hele boek door erg verwonderd over wat al die grote mensen doen en ze is erg nieuwsgierig.

Kim.

Kim is van de derde en laagste kaste. Ze is iel, klein en viezig. Ze woont in de modderhuisbuurt van de stad, thuis hebben ze weinig geld en moeten ze er van alles voor doen om het te krijgen: ijzer zoeken en luciferdoosjes lijmen zijn enkele voorbeelden.

Kim is beresterk, maar toch erg bang, bang voor het gepest van de klas, bang voor de kinderen van de vuilnisbelt. Ze is hierdoor erg schichtig geworden, ze komt elke dag op het laatste moment de klas binnen om de pesterijen te ontlopen en ze spreekt met niemand.

In het begin weert ze Lian ook van zich af, maar later vertrouwt ze Lian en worden ze dikke vriendinnen.

De moeder van Lian.

De moeder van Lian is een intellectueel en geeft les op de universiteit. Ze heeft vreselijke dingen meegemaakt maar ze houdt zich sterk naar buiten toe, ook al ligt ze van binnen te creperen.

Ze heeft er geen problemen mee dat haar dochter omgaat met een meisje uit de derde kaste, ze is ook wel een beetje gesteld op Kim

RELATIES.

Lian en Kim.

Lian en Kim sluiten in het begin van het boek vriendschap. Ze vertrouwen elkaar volkomen en doen van alles samen. Lian probeert om de schoolresultaten van Kim te verbeteren door samen met haar huiswerk te maken. Kim snapt er in het begin niks van en loopt heel erg achter, maar later begint ze alles steeds beter te begrijpen en worden haar steeds hoger.

Ondanks al hun inspanningen wordt de situatie op school voor Kim niet beter, op een gegeven moment maakte ze een vreselijke blunder: Lian en zij hadden tijdens gewerkt om het geld bij elkaar te krijgen om een synthetische blouse van de nieuwste mode voor Kim te kopen. Eindelijk hebben ze het geld en gaat Kim naar

de winkel. De volgende morgen komt ze trots de klas binnen, maar de klas begint haar uit te schelden en te pesten, want wat blijkt: Kim had wel een synthetisch kledingstuk gekocht, maar helaas was het geen blouse, het was een regenjas. Nu is de maat vol voor Kim, ze wil wraak.

Nu begint ook de relatie tussen Lian en Kim ook op de klippen te lopen, Lian kan niet meer in Kim's wereldje binnendringen, ze is te ver weg voor haar.

Lian en haar moeder.

Lian en moeder hebben een goede relatie met elkaar. Beide hebben ze verdriet om het feit dat Lian's vader nog steeds vastzit in een heropvoedingskamp. Ze houden van elkaar, maar af en toe hebben ze onenigheid en soms vindt Lian haar moeder brutaal en vernederd tegenover haar, bijvoorbeeld toen haar moeder haar broek hardhandig naar beneden trok om de directeur van het opvanghuis te laten zien dat de vitiligo ernstige vormen aannam en dat haar dochter bij haar in het kamp moest komen. Lian haatte haar moeder toen, maar het had wel geholpen, ze mocht weg uit het opvanghuis.

GELEDING.

Het boek staat uit vier grote delen, elk deel beslaat een jaar en heeft een eigen motto.

Er is niet echt sprake van hoofdstukken, telkens begint een nieuw stukje met een titel die gewoon tussen de tekst staat en dus niet op een nieuwe bladzijde. Hoeveel van deze stukjes er in totaal zijn weet ik niet, het zijn er in ieder geval heel veel. Het boek heeft 495 bladzijden.

LEED EN GELUK.

Leed alleen zou een betere titel voor dit stukje zijn. Leed is waar het boek om draait. Het enige wat de hoofdpersonen meemaken is leed, telkens weer moeten ze een nieuwe teleurstelling verwerken. Natuurlijk zijn er ook momenten van geluk, anders waren ze er allang aan ondergegaan. Voor Lian en Kim was het avondje uit één grote gelukzalige droom, maar toen ze weer thuiskwamen hield de mooie droom op en kwamen ze terug in de kwade werkelijkheid.

Ze proberen wel weer telkens opnieuw om het leven wat mooier te maken: Lian en Kim proberen keer op keer om Kim accepteren te laten door de klas.

Ze klampen zich vast aan een klein sprankje hoop, dat vaak weer eindigt met een teleurstelling, maar toch blijven ze stug volhouden.

VERGELIJKING MET DE WERKELIJKHEID.

Het verhaal is erg realistisch, het kan echt zo gegaan, sterker nog ik heb op Lulu

Wang's website geneusd en las daar dat zijzelf de meeste dingen die in het boek voorkomen ook echt meegemaakt heeft, ze zegt dat ze al haar ervaringen van zich af wilde schrijven en zij is Lian in het boek. Er is alleen een verschil: bij haar is de vitiligo nog niet over. Dit verklaart het hoge werkelijkheidsgehalte. Af en toe vond ik het boek wel heel erg treurig en zielig, maar het was wel heel erg mooi. Het boek is geschreven om ons hier in het Westen te laten zien wat voor dingen zich allemaal afspe(e)l(d)en in China. Het is een lange protestbrief tegen de onderdrukking van Mao.